

COMMISSION DE LA DEFENSE NATIONALE

du

MERCREDI 18 JANVIER 2023

Matin

COMMISSIE VOOR LANDSVERDEDIGING

van

WOENSDAG 18 JANUARI 2023

Voormiddag

La réunion publique de commission est ouverte à 10 h 40 et présidée par M. Peter Buysrogge.
De openbare commissievergadering wordt geopend om 10.40 uur en voorgezeten door de heer Peter Buysrogge.

Les textes figurant en italique dans le Compte rendu intégral n'ont pas été prononcés et sont la reproduction exacte des textes déposés par les auteurs.

De teksten die in cursief zijn opgenomen in het Integraal Verslag werden niet uitgesproken en steunen uitsluitend op de tekst die de spreker heeft ingediend.

De **voorzitter**: Collega's, de heer Ducarme heeft mij gevraagd waarom zijn vraag niet aan de agenda staat. Hij had die vraag gisteren om 11.28 uur ingediend, dus na de reglementair vastgelegde deadline van 11.00 uur. Deze vraag staat geagendeerd voor de vergadering van de gezamenlijke commissie deze namiddag aangezien het niet meer mogelijk was om ze aan de agenda van deze ochtend toe te voegen.

De heer Vicaire is niet aanwezig, dus zijn vraag nr. 55032779C vervalt.

01 **Question de Roberto D'Amico à Ludivine Dedonder (Défense) sur "La caserne du futur à Charleroi et la dépollution du site" (55033082C)**

01 **Vraag van Roberto D'Amico aan Ludivine Dedonder (Defensie) over "De kazerne van de toekomst te Charleroi en de sanering van die site" (55033082C)**

01.01 **Roberto D'Amico** (PVDA-PTB): Madame la ministre, le projet de caserne militaire du futur devrait s'installer à Charleroi sur le terrain de l'ancienne entreprise Duferco-Carsid. En septembre de l'année dernière, vous aviez déclaré que "la première pierre devrait être posée à la fin de cette législature et (que) la caserne devrait pouvoir ouvrir ses portes trois ans après, soit en 2027".

Plusieurs questions subsistent concernant la dépollution du site, qui doit précéder la construction de la caserne. Ces travaux de dépollution ont-ils déjà commencé? Si ce n'est pas le cas, quand en prévoyez-vous le début? L'entreprise Duferco-Carsid a occupé le site pendant plus de dix ans. Les coûts de dépollution du site seront-ils couverts par l'entreprise ou sur fonds publics?

01.02 **Ludivine Dedonder**, ministre: Monsieur D'Amico, le projet d'implantation d'un nouveau quartier du futur à Charleroi constitue un enjeu majeur sur le plan du redéploiement de la Défense. Il offre de nouvelles perspectives au personnel, notamment sous la forme de partenariats.

Le processus d'ensemble de dépollution se déroule conformément au décret de la Région wallonne relatif à la gestion et à l'assainissement des sols. Il comporte plusieurs phases. La première, qui est celle de l'étude combinée, a commencé en juillet 2022 et se poursuit. Le calendrier complet de dépollution ne sera déterminé qu'à la fin de cette première étape.

La Défense n'intervient pas dans le processus de dépollution, mais est tenue au courant de son déroulement. Le propriétaire actuel supportera les coûts de recherche et d'assainissement du sol.

01.03 **Roberto D'Amico** (PVDA-PTB): Madame la ministre, je comprends bien que la Défense n'intervienne pas dans le coût, mais il est désolant qu'au lieu de l'entreprise Carsid, qui a occupé les lieux pendant plus de dix ans et en a pollué les sols, ce soit la SoGePa qui devra en financer la dépollution, alors qu'elle n'y est pour rien.

J'entends bien que cet aspect ressortisse à la Région wallonne, mais je regrette qu'une entreprise polluante n'en assume pas les coûts. On parle toujours du principe du pollueur-payeur, or, en l'occurrence, ce n'est pas la SoGePa, qui a pollué, mais la société Carsid. Cela me désole qu'elle n'intervienne pas dans les frais de dépollution. Je vous remercie de votre réponse.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

02 Vraag van Kris Verduyckt aan Ludivine Dedonder (Defensie) over "Het overleg met de stad Peer over de komst van de F-35's" (55033237C)

02 Question de Kris Verduyckt à Ludivine Dedonder (Défense) sur "La concertation avec la ville de Peer au sujet de l'arrivée des F-35" (55033237C)

02.01 Kris Verduyckt (Vooruit): Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, het betreft een aantal vervolgvragen, omdat ik zag dat de stad Peer heeft gevraagd een participatieplatform op te richten met Defensie. Dat is een goede zaak. Er zijn immers veel vragen in de regio. Het is goed dat zoiets in een gemeente gebeurt, maar er zijn meer gemeenten betrokken die op de routes van de toekomstige F-35's liggen.

Ten eerste, is het niet beter het overleg ook meer regionaal te organiseren met gemeenten zoals Bocholt en Hechtel-Eksel?

Ten tweede, kunt u een stand van zaken geven van de infrastructuurwerken die op de basis gebeuren? Die vraag had ik toegevoegd.

Ten slotte, mevrouw de minister, u hebt vorige keer verklaard dat er een objectiveringsstudie komt van de F-16's. Wat is de stand van zaken van de studie? Wanneer mogen wij de resultaten verwachten?

02.02 Minister Ludivine Dedonder: Mijnheer de voorzitter, mijnheer Verduyckt, het initiatief komt van de stad Peer. Defensie werd op de hoogte gebracht nadat de burgemeester van Peer het persbericht wereldkundig maakte. Ondertussen is er een overleg geweest tussen de burgemeester van Peer en de commandant van de vliegbasis van Kleine Brogel. Er werden nog geen concrete data ingepland voor het participatieforum.

Op 13 januari 2023 vond het jaarlijkse overleg tussen de burgemeesters van de omliggende steden en gemeenten, de uitbaters van naburige vakantieparken en het commando van de vliegbasis van Kleine Brogel plaats. Er werd beslist andere omliggende gemeenten eveneens te betrekken bij het participatieforum.

Ondertussen werden in Kleine Brogel 19 hectare bomen gerooid, die worden gecompenseerd. De infrastructuurwerken voor de verhuis van bestaande diensten die op dit moment in de toekomstige zone voor F-35A zijn gehuisvest, zijn volop bezig. Na de verhuis zal de verwante infrastructuur worden afgebroken en wordt het terrein verder voorbereid voor de start van de F-35A-infrastructuurwerken.

Een model werd opgesteld om voor de omgeving rond de betrokken vliegbasissen de totale geluidsimpact van alle jaarlijkse vliegactiviteiten te vergelijken tussen F-16 en F-35A. Referentiemetingen voor F-16 vonden reeds plaats. Dit jaar wordt een theoretisch akoestisch model van de F-35A opgesteld, gebaseerd op de beschikbare gegevens van de constructeur en van andere F-35A-partners die het toestel reeds in gebruik hebben genomen. Het stappenplan, dat ik in 2022 schriftelijk toelichtte, wordt gevolgd.

In 2024 zullen tevens de eerste praktische akoestische metingen gebeuren op de Belgische F-35A's die op de vliegbasis van Luke te Arizona instaan voor de initiële opleiding van onze F-35A-piloten. Die metingen zullen toelaten te communiceren omtrent een meer praktische vergelijking van gebruik van F-16 en F-35A op en rond beide Belgische vliegbasissen.

Van zodra de eerste toestellen in België in gebruik worden genomen, zullen meer gedetailleerde metingen op F-35A gebeuren in dezelfde omstandigheden als de eerdere referentiemetingen op F-16. Dat zal toelaten om de meest realistische totale geluidsimpact van de transitie van F-16 naar F-35A voor de omgeving van beide vliegbasissen te kunnen communiceren.

Tot slot wil ik u eraan herinneren dat die kwestie bijzondere aandacht krijgt en dat de commando's van de huidige F-16-basissen geregeld overlegmomenten onderhouden met lokale autoriteiten van omliggende gemeenten en managers van vakantieparken. Daarbij komt jaarlijks ook geluidsbelasting uitvoerig aan bod. Ook wordt er duiding gegeven bij de geplande transitie van de luchtgevechtscapaciteit, met onder meer een vermindering van het absoluut aantal vliegreuen voor F-35 en intensiever gebruik van de vluchtsimulator, de jarenlange verplaatsing van de initiële vliegopleiding naar de Verenigde Staten en ook de toekomstige analyse voor de aanpassing van vertrek- en aanvliegprocedures, waarbij de nodige aandacht besteed zal worden aan geluidsbelasting.

02.03 Kris Verduyckt (Vooruit): Dank u voor uw omstandige antwoord, mevrouw de minister. Het is goed dat men alle gemeenten tegelijkertijd meeneemt in dat participatieplatform. Dat lijkt me niet meer dan logisch.

Wat de kap van die negentien hectare bos betreft – wat ik zelf heb gezien –, zeiden buurtbewoners mij dat men toch tot erg dicht bij de omheining heeft gerooid. Ze vonden het jammer dat er daardoor voor hen een buffer is weggevallen. U hebt in een eerder antwoord al informatie verstrekt over de toekomstige compensatie daarvoor.

Tot slot, wat de studie betreft, denk ik dat het een goede zaak is dat de geluidsoverlast objectief wordt vastgesteld, aangezien geluid deels een subjectief gegeven is, om zo een discussie daarover te vermijden. Ik weet dat u daar bijzondere aandacht aan besteedt. Er is in de regio tegenwoordig best wel wat verdraagzaamheid voor het geluid van de huidige F-16's. Ik vind het daarom erg belangrijk erover te waken dat het draagvlak ervoor niet verloren gaat, zoals dat is gebeurd bij Nederlandse luchtmachtbasissen.

*L'incident est clos.
Het incident is gesloten.*

03 Questions jointes de

- **Simon Moutquin à Ludivine Dedonder (Défense) sur "Les places d'accueil pour les demandeurs d'asile créées par la Défense" (55033130C)**

- **Hugues Bayet à Ludivine Dedonder (Défense) sur "La contribution de la Défense dans la gestion de la crise de l'accueil" (55033225C)**

03 Samengevoegde vragen van

- **Simon Moutquin aan Ludivine Dedonder (Defensie) over "De door Defensie geopende opvangplaatsen voor asielzoekers" (55033130C)**

- **Hugues Bayet aan Ludivine Dedonder (Defensie) over "De bijdrage van Defensie aan de beheersing van de opvangcrisis" (55033225C)**

03.01 Hugues Bayet (PS): Monsieur le président, madame la ministre, je vous souhaite tout d'abord une bonne année.

Dans le cadre de la crise de l'accueil que nous connaissons malheureusement dans notre pays, la Défense a consenti des efforts très importants. Des places, avec le support logistique que cela implique, ont ainsi été créées dans des quartiers militaires à Arlon, Houthalen, Glons, Florennes, Jambes, Koksijde, Lanaken, Bourg-Léopold, Namur, Neder-Over-Heembeek, Senonchamps, Saint-Nicolas, Tournai, Berlaar, etc. Le tout, pour une capacité de quelque 7 000 places en décembre dernier.

Si certaines de ces places ont pu être identifiées en amont de la crise actuelle, elles n'en restent pas moins des places issues du patrimoine de la Défense nationale.

Il me revient également que des capacités logistiques supplémentaires ont été déployées pour permettre l'aménagement des lieux là où c'est nécessaire et dans l'accompagnement des besoins, notamment en ce qui concerne l'hygiène et l'alimentation. Ce sont d'ailleurs ces capacités logistiques qui ont été mobilisées en renfort de la sécurité civile notamment pour l'aménagement du site à Jabbeke.

Le soutien est tel, me dit-on, que tous les stocks de lits pliants qui n'auraient pas été livrés en soutien à l'Ukraine, par exemple, ont été mis à votre disposition.

Madame la ministre, pourriez-vous faire le point sur les différents aspects de l'aide apportée à ce jour par la

Défense pour faire face à la crise de l'accueil que nous vivons?

03.02 **Ludivine Dedonder**, ministre: Monsieur Bayet, je vous présente mes meilleurs vœux également.

Monsieur Bayet, ce n'est pas à vous que je dois le dire. Depuis mon entrée en fonction, vous savez que j'accorde une place importante au rôle de la Défense sur le territoire national.

Lors de différentes crises, l'armée est intervenue pour soutenir nos hôpitaux, nos maisons de repos et de soins ainsi que la campagne de vaccination, durant de nombreux mois, dans le cadre de la lutte contre le covid. La Défense est également intervenue lors des inondations de juillet 2021 et est mobilisée depuis plus d'un an pour appuyer Fedasil dans l'accueil des migrants.

Tout en faisant face à des défis internes majeurs en matière de reconstruction et de transformation, la Défense a de nouveau été sollicitée, à l'été 2021, dans le contexte du retrait des troupes internationales d'Afghanistan et, en juillet 2022, pour définir une méthode de travail et un cadre afin de désamorcer la crise de l'accueil et se charger d'offrir une infrastructure d'urgence digne aux demandeurs d'asile. Elle l'a fait afin de laisser à Fedasil et à d'autres administrations, comme la Régie des Bâtiments, le temps d'apporter une solution structurelle en matière d'accueil durable.

L'appui de la Défense a donc toujours été conçu comme un soutien temporaire afin d'absorber les conséquences des situations de crise auxquelles étaient confrontées les administrations compétentes.

Avec sa décision du 10 novembre 2022, le Conseil des ministres a validé la poursuite de la mise en œuvre des centres d'accueil d'urgence situés à Jabbeke, dans un bâtiment de la Régie des Bâtiments, et à Glons, dans un bâtiment de la Défense, où respectivement 500 et 816 places d'urgence peuvent être rendues opérationnelles. De plus, le 28 novembre, le Conseil des ministres a donné son accord pour un prolongement de l'ouverture du centre fédéral d'accueil de Glons pour une durée indéterminée.

Bien que le site de Jabbeke n'appartienne pas à la Défense, cette dernière a contribué à sa préparation, avec, en moyenne, une douzaine de personnes, notamment pour le montage de tentes. Dès le 21 décembre, en mettant à disposition 132 places dans des tentes, y compris le mobilier, la Défense a rempli toutes les tâches demandées sur le site de Jabbeke.

Depuis fin décembre, le site de Glons permet d'accueillir environ 300 personnes dans des tentes, comme prévu dans le planning initial. La capacité prévue dans des bâtiments sera atteinte, selon le planning, au mois de mai 2023 lorsque tous les travaux d'aménagement auront été exécutés. Une douzaine de personnes de la Défense sont engagées en permanence pour la préparation de ce site et le suivi des travaux.

Une partie du quartier de Berlaar reste également en concession pour l'accueil des demandeurs d'asile. En ce moment, 744 places sont prêtes sur ce site. Conformément à la décision du Conseil des ministres du 8 juillet, la Défense appuie aussi la transition du logement temporaire vers un accueil dans des containers habitables. À cette fin, il a été décidé de prolonger cette concession et d'étendre la zone concernée.

Outre ces trois sites, la Défense a créé un élément de liaison et d'appui afin de mieux coordonner les actions avec Fedasil pour l'exécution des décisions du Conseil des ministres. Cet élément rassemble différents spécialistes, notamment dans les domaines de la planification, de l'infrastructure et des marchés publics. Cet appui a été spécifiquement conçu afin d'accélérer le travail de planification de création de places pour le long terme et afin d'appuyer Fedasil dans la gestion de processus complexes dans différents domaines dont les marchés publics.

La Défense ne gère pas elle-même les centres d'accueil. Toute infrastructure du département est offerte à un exploitant via une concession. Cela est également valable pour les sites qui ont été proposés par le passé. Moyennant une quinzaine de concessions, la Défense a ainsi déjà permis la création de près de 7 000 places.

Enfin, et comme j'ai déjà pu l'exprimer à différentes reprises, il est important pour moi que nous puissions offrir aux gens un accueil digne. La Défense continuera son appui tant que cela s'avérera nécessaire, tout en tenant compte bien évidemment aussi des autres missions qui sont les siennes et du contexte géopolitique en évolution.

03.03 Hugues Bayet (PS): Madame la ministre, je vous remercie pour votre réponse complète et très précise. Au nom de mon groupe, je voudrais vous remercier pour votre humanité et pour la bonne volonté dont font preuve tous nos collaborateurs au sein de la Défense. Évidemment, dans une démocratie comme la nôtre, on ne peut laisser personne dormir dans la rue, et encore moins des enfants. Heureusement, encore une fois, que l'armée est là pour essayer de trouver une solution à cette situation.

Je sais que les membres de certains groupes politiques ne sont pas les premiers à soutenir le fait que la Défense doit aider la nation. Moi, je pense qu'elle doit le faire. Vous le démontrez encore ici, comme vous l'avez fait pour la pandémie du covid, pour les inondations ou encore pour bien d'autres sujets.

Vraiment, je suis très heureux. Je ne suis pas à la table du gouvernement, mais j'imagine que vous vous êtes fait une nouvelle meilleure amie. Sans vous, je crois que notre secrétaire d'État aurait eu beaucoup de difficultés. Grâce à l'armée et à la collaboration des autorités bruxelloises, nous pouvons essayer de trouver une solution, ce dont nous nous réjouissons. Toutefois, cela ne dédouane pas votre collègue de trouver des solutions structurelles. Même si l'armée, dans le cadre de sa mission d'aide à la nation, est là pour renforcer et donner un coup de main en cas de crise, il ne lui revient évidemment pas de trouver des solutions structurelles à ce type de problématiques.

Merci à vous et à toutes vos équipes pour l'aide que vous avez apportée aux personnes qui se trouvent en situation difficile en plein hiver!

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

04 Samengevoegde vragen van

- **Kris Verduyckt aan Ludivine Dedonder (Defensie) over "De levering van tanks en wapens aan Oekraïne" (55033238C)**
- **Theo Francken aan Ludivine Dedonder (Defensie) over "De steun aan Oekraïne" (55033260C)**

04 Questions jointes de

- **Kris Verduyckt à Ludivine Dedonder (Défense) sur "La livraison de chars et d'armes à l'Ukraine" (55033238C)**
- **Theo Francken à Ludivine Dedonder (Défense) sur "L'aide à l'Ukraine" (55033260C)**

De **voorzitter**: De heer Francken neemt momenteel deel een andere commissievergadering.

04.01 Kris Verduyckt (Vooruit): Mevrouw de minister, het conflict in Oekraïne blijft duren en elke dag is er wel een in het oog springend incident. Vandaag berichtte de pers nog dat een helikopter met een minister aan boord is neergestort. Evenzo blijven de vragen tot steun door België. Ik verwijs naar de schriftelijke versie van mijn vraag om van u te vernemen hoe u daarnaar kijkt.

Mevrouw de minister, dit weekend werd Dnipro opgeschrikt door de eerste zware raketaanval vanuit Rusland sinds begin dit jaar. Voorlopige balans 30 doden en meer dan 70 gewonden. Het beeld van een vrouw die gered werd door reddingswerkers uit haar badkamer met een teddybeer ging de wereld rond. Oekraïens luchtafweer heeft geen verhaal tegen dergelijke raketaanvallen.

Poetin heeft een nieuwe mobilisatie aangekondigd en Rusland houdt momenteel tot 1 februari samen met Wit-Rusland militaire oefeningen. Er wordt gevreesd voor een nieuw grondoffensief.

Oekraïne vraagt al langer tanks en pantser infanterie voertuigen aan het Westen. Om de bezette provincies te kunnen bevrijden, hebben ze nood aan stootkracht. Groot-Brittannië zal deze nu leveren. Zij sturen nu 14 Challenger II-tanks. Er is heel lang terughoudendheid geweest om de oorlog niet verder te laten escaleren en een grotere betrokkenheid te krijgen van de NAVO, waardoor er een weerslag zou komen vanuit Moskou dat gevolgen kan hebben voor de (Duitse) economie.

Ook aan België wordt extra steun gevraagd.

Oekraïne vraagt eigenlijk Duitse Leopard 300 II tanks, denkt u dat door de beslissing van de Britten, Berlijn wel zal overgaan tot levering van tanks?

Wat zal België doen om Oekraïne verder te steunen in de strijd tegen Rusland? Zijn er specifieke vragen vanuit Oekraïne gericht naar ons land en kunnen we hieraan tegemoet komen?

04.02 Minister **Ludivine Dedonder**: Mijnheer Verduyck, Defensie startte onmiddellijk na de Russische aanval op Oekraïne met de levering van letale en niet-letale steun, conform de Oekraïense noden. Tot op heden leverde Defensie voor meer dan 56 miljoen euro aan militaire steun. Bovendien droeg Defensie bij aan de medische verzorging van Oekraïense gewonden in België.

Elke Oekraïense steunaanvraag wordt in detail geanalyseerd met het oog op de eventuele levering vanuit de eigen voorraad of in samenwerking met de Belgische defensie-industrie.

In antwoord op nieuwe oproepen uit Oekraïne bereidt Defensie momenteel bijkomende leveringen van militair materieel voor ter waarde van meer dan 34 miljoen euro. Met die extra leveringen zal de totale steun dus meer dan 90 miljoen euro bedragen.

Bovendien worden momenteel bijkomende leveringen bestudeerd. Op de ministerraad van 16 en 23 december 2022 werd meer bepaald de aankoop van een veertigtal generatoren en van een gespecialiseerd softwarepakket, geleverd door Belgische firma's, goedgekeurd.

De deelname van Defensie aan opleidingen en trainingen ten voordele van Oekraïense militairen is in volle voorbereiding. Defensie plant in 2023 bijvoorbeeld de inzet van een honderdtal militairen voor diverse modules, zowel in België als in partnerlanden.

Defensie kan zich niet uitspreken over de door Duitsland te nemen beslissing om Leopardtanks aan Oekraïne te leveren.

De komende week ontmoet ik opnieuw onze partners en bondgenoten in het kader van de Ukraine Defense Contact Group. Dat maakt het mogelijk onze inspanningen te coördineren en de behoeften die men heeft verwoord aan te vullen.

04.03 **Kris Verduyck** (Vooruit): Mevrouw de minister, ik dank u voor uw antwoord met een overzicht.

Dat de Oekraïners al zo lang standhouden, heeft volgens mij grotendeels te maken met hun strijdersmentaliteit en ook met de voortdurende steun van het Westen om de agressie van Rusland te stoppen. Wat er daar gebeurt, is vreselijk.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

05 **Samengevoegde vragen van**

- **Jasper Pillen aan Ludivine Dedonder (Defensie) over "Nieuwe helikopters voor Defensie" (55033248C)**

- **Peter Buysrogge aan Ludivine Dedonder (Defensie) over "Het helikopter dossier" (55033262C)**

05 **Questions jointes de**

- **Jasper Pillen à Ludivine Dedonder (Défense) sur "L'acquisition de nouveaux hélicoptères pour la Défense" (55033248C)**

- **Peter Buysrogge à Ludivine Dedonder (Défense) sur "Le dossier des hélicoptères" (55033262C)**

05.01 **Peter Buysrogge** (N-VA): Mevrouw de minister, volgens uw goedgekeurde plannen wordt in 2023 1,15 miljard aan investeringen uitgetrokken. Meer specifiek worden investeringen gedaan voor het helikopterplan, zowel op het vlak van Search and Rescue, 181 miljoen, als Light Utility Helicopters, 250 miljoen. Dat zijn belangrijke dossiers. Wij hopen dat die met rasse schreden vooruitgaan.

Communicatief blijft u voorlopig op de vlakte. Tijdens de bespreking van de beleidsnota kwamen we niets meer te weten dan dat de dossiers worden voorbereid, dat alles bestudeerd wordt, dat er gekeken wordt naar toestellen die in gebruik zijn bij de Europese partners en dat de samenwerking met de federale politie wordt onderzocht. Dat is betrekkelijk weinig info voor dit belangrijke aankoopdossier.

Ik heb u puntsgewijs een heel aantal vragen bezorgd. Ik verwijs graag naar die vragen.

De belangrijkste vraag is waar wij nu staan. Welke tijdslijn hanteert u? Hoe zult u met onze industrie

samenwerken?

05.02 Minister **Ludivine Dedonder**: Mijnheer de voorzitter, na validatie van het STAR-plan en de militaire programmeringswet is in de tweede helft van 2022 de militaire prospectie van de twee dossiers, zijnde Light Utility Helicopters en Search and Rescue Helicopters, opgestart.

De defensiestaf onderzoekt de mogelijkheden voor Europese partnerschappen, voor deelname van de Belgische industrie en eventuele samenwerking met de federale politie.

De realisatie van de helikopter dossiers voor LUH en SAR staat los van het dossier van de A400M. De te vervullen opdrachten voor LUH verschillen sterk van die voor de SAR-helikopters. De toestellen die zullen worden aangeschaft, zullen dus het voorwerp uitmaken van twee afzonderlijke aankoopdossiers. De gunning van het dossier-LUH is gepland in 2023, die van de SAR-helikopters in 2024.

De levering van de LUH- en SAR-toestellen start ongeveer twee jaar na de ondertekening van het contract en is over ongeveer twee jaar gespreid.

De H160M-helikopter bevindt zich nog in de ontwikkelingsfase en kan dus niet binnen het opgestelde tijdschema van het STAR-plan en de militaire programmeringswet worden aangeschaft.

05.03 **Peter Buysrogge** (N-VA): Mevrouw de minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik leid uit uw toelichting af dat dit jaar werk wordt gemaakt van de Light Utility Helicopters en volgend jaar van de SAR-toestellen. Er was al in de middelen voor 2023 voorzien, dacht ik.

Ik heb straks nog vragen over andere investeringsdossiers. Het lijkt mij interessant om op korte termijn een briefing te krijgen over de verschillende aankoop- en verkoopdossiers die op de agenda staan. Ik zal die vraag ook stellen aan de voorzitter van de commissie voor Legeaankopen en -verkoop. Het zou goed zijn om een goed overzicht te krijgen van de plannen waar dit jaar werk van gemaakt wordt.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

06 **Vraag van Peter Buysrogge aan Ludivine Dedonder (Defensie) over "Het gevechtsvliegtuig van de zesde generatie" (55033255C)**

06 **Question de Peter Buysrogge à Ludivine Dedonder (Défense) sur "L'avion de combat de 6e génération" (55033255C)**

06.01 **Peter Buysrogge** (N-VA): Mevrouw de minister, in uw beleidsnota kondigde u aan dat u de Belgische deelname aan het vliegtuig van de zesde generatie, de opvolger van de F-35, verder wilt bestuderen en daar werk van wilt maken. Daar zijn we op zich heel tevreden mee, ook dat u tot dat inzicht bent gekomen. Onze resolutie daarover uit 2021 werd nog door een meerderheid in het Parlement weggestemd. Ondertussen heeft het idee toch versterking gekregen in dit Parlement en in de regering, beter laat dan nooit. Wij steunen de plannen daaromtrent. Het is uw bedoeling om nog voor de zomer tot een akkoord te komen. Daarin wordt opgenomen in hoeverre de industrie betrokken wordt en wat er allemaal kan.

Wie wordt er belast met het onderzoek? Welke partijen zijn uitgenodigd aan tafel voor de studie van de projecten?

Met welke opdracht gaat de groep aan de slag? Is dat de keuze voor een specifiek project of is er een strategie die uitgaat van verschillende pistes en projecten?

Legt de regering vast dat het een Europees toestel moet zijn of wordt er bijvoorbeeld ook gekeken naar het NGAD-project van Amerika?

Is er een open benadering tussen de twee Europese projecten, met een uitgebreide studie voor beide, of is het eigenlijk de bedoeling ons in te schrijven in het FCAS-programma?

Worden alle partijen gehoord? Hebt u al samengezeten met Frankrijk, Duitsland, Groot-Brittannië, Italië, Zweden, Spanje en Amerika? Zijn er bepaalde afspraken gemaakt?

Wat is voor u het doorslaggevend element om te kiezen voor een project? Is dat een politieke benadering, een Europese benadering, een industriële benadering in functie van onze luchtvaartbedrijven? Wat is de concrete visie?

We horen dat sommigen het FCAS prefereren omwille van de huidige Franse affiliaties. Anderen opteren voor de meerwaarde die Tempest biedt. Hoe zult u de belangen van onze bedrijven juist tegen elkaar afwegen?

Hoeveel middelen zal België vrijmaken?

Hoe zult u het Parlement bij dit project betrekken? Voor de F-35 is dat op een heel deskundige manier verlopen. Hoe zult u dat bekijken in dit project?

06.02 Minister **Ludivine Dedonder**: Gelet op de vooruitgang van de verschillende zesdegeneratieprojecten lijkt het voor België meer opportuun zich te concentreren op de beloftevolle onderliggende technologieën.

De regering heeft in het raam van de DIRS beslist het technisch adviescomité Next Generation Combat Aircraft Technologies op te richten. Dat comité zal worden belast met het bestuderen en uitwerken van een voorstel tot Belgische deelname aan de ontwikkeling van de toekomstige generatie luchtvechtssystemen.

Dat voorstel zal in de loop van 2023 aan de ministerraad en aan de commissie voor Legeraankopen voorgelegd worden. Zoals u weet, heeft Defensie met de DIRS de ambitie vanaf het begin deel te nemen aan ontwikkelingsprogramma's, onze bedrijven te positioneren en Defensie op termijn gebruik te laten maken van capaciteiten met alle mogelijke technologische vooruitgang.

06.03 **Peter Buysrogge** (N-VA): Mevrouw de minister, dit was een heel kort antwoord. U hebt de tijd ingehaald die ik daarnet misschien overschreden heb.

U hebt alleszins nog niet veel gezegd. U hebt alleen gezegd dat u het met een open visie bekijkt en dat u bij voorbaat geen project uitsluit. Ik dring er echt op aan dat u de woorden die u nu uitgesproken hebt in het vervolg van het project bijzonder correct zult naleven. Ik meen dat het belangrijk is dat u vooral bekijkt waar er een meerwaarde is voor onze bedrijven. Ik meen dat dat van belang is.

Ik heb ook heel duidelijk genoteerd dat u in de loop van dit jaar het Parlement, in casu de commissie voor Legeraankopen en -verkopen, op een correcte manier bij dit proces zult betrekken. Ik zal er zelf op toezien dat dat op een goede manier zal gebeuren, net zoals dat in de vorige legislatuur gebeurd is voor de selectie van de opvolger van de F-16. Ik meen dat dat heel belangrijk is.

Ik vestig er nog eens de aandacht op dat het belangrijk is, zoals u zelf ook hebt gezegd, dat ons land van bij de aanvang van dergelijke grote projecten betrokken is. Bij de opvolging van de F-16 was dat niet het geval. Wij zijn daar in een latere fase ingestapt. Het is de bedoeling dat dat in een vroege fase gebeurt. Ik meen dat het van belang is dat de neuzen allemaal in dezelfde richting staan binnen de regering en dat alle partijen er op die manier over denken. Ik meen dat dat heel belangrijk is en dat dat zowel de toekomst van Defensie als die van onze industrie ten goede zal komen.

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

07 **Vraag van Peter Buysrogge aan Ludivine Dedonder (Defensie) over "De beschikbaarheid van onze mijnenbestrijdingscapaciteit" (55033257C)**

07 **Question de Peter Buysrogge à Ludivine Dedonder (Défense) sur "La disponibilité de notre capacité de lutte contre les mines" (55033257C)**

07.01 **Peter Buysrogge** (N-VA): Mevrouw de minister, de bouw van onze mijnenjager gaat met rasse schreden vooruit. Ook de tewaterlating zal niet meer lang op zich laten wachten. Defensie staat dus voor een transitie, een moeilijke periode waarin de vloot geacht wordt zich de nieuwe systemen eigen te maken terwijl de oude vloot tegelijkertijd moet kunnen blijven opereren.

Er zijn geruchten dat onze Defensie in de onmogelijkheid verkeert om met de huidige mensen en middelen

beide opdrachten tot een goed einde te brengen, waardoor er ernstige gaten zullen vallen in de beschikbaarheid tijdens de transitiefase van de mijnenbestrijdingscapaciteit.

Mevrouw de minister, kunt u die geruchten al dan niet bevestigen? Hoe zult u daarop inspelen? Wat klopt er van die geruchten? Wat is uw repliek daarop?

07.02 Minister **Ludivine Dedonder**: Mijnheer Buysrogge, zoals u weet werd de transitie van de mijnenbestrijdingscapaciteit voorzien in de Strategische Visie 2016. De impact op de huidige opdrachten van de mijnenbestrijdingscapaciteit is dus al van 2016 gekend.

Tijdens de transitieperiode, die loopt tot en met 2030, garandeert de marine de onmiddellijke beschikbaarheid van minstens één mijnenjager gedurende een lange periode voor opdrachten in het kader van de collectieve verdediging en de vaaropleiding van nieuw personeel. Dat werd al gecommuniceerd binnen de BeNeSam en de NAVO.

De transitie is opgenomen in het binationale gereedstellingsplan 2023-2032 van de Belgische en de Nederlandse marine. De operationele testing en de evaluatie van de mijnenbestrijdingscapaciteit zal in ABNL-verband plaatsvinden om ze zo snel mogelijk inzetbaar te maken. De impact van de transitie werd tevens uitvoerig besproken tijdens de bilaterale en multilaterale overlegmomenten in het kader van het NATO Defence Planning Process.

Het zwaartepunt ligt momenteel bij de toekomstige operationele gereedheid, waarbij voorrang gegeven wordt aan het uitbreiden van het aantal zeevarenden.

Dankzij het STAR-plan zal dit aantal inderdaad sneller worden verhoogd. De marine zal dit jaar tevens de eerste bemanning van de mijnenjager BNS Oostende vormen. De personen die deel zullen uitmaken van de nieuwe bemanning zijn al geïdentificeerd en zullen dit jaar nog de bedrijfscursussen volgen om het schip en zijn uitrusting te leren kennen.

07.03 **Peter Buysrogge** (N-VA): Mevrouw de minister, u bevestigt hier dat er een transitieperiode is en dat die ongemakken met zich meebrengt met betrekking tot de inzetbaarheid. Ik denk dat iedereen dat zal begrijpen.

U zegt hier ook zeer duidelijk dat er in die transitieperiode minstens één mijnenjager voor een langere periode inzetbaar zal zijn. Dat is toch belangrijk. U spreekt het gerucht dus tegen dat Defensie u zou hebben geïnformeerd over het feit dat er gedurende bepaalde periodes geen inzetbaar schip zou zijn. Dat gerucht is dus door u ontkracht, terwijl wij dat toch heel duidelijk hadden opgevangen. Dat is goed. Het is immers belangrijk om ervoor te zorgen dat de inzetbaarheid gegarandeerd is, hoe moeilijk dat soms ook zal zijn. We moeten allemaal begrip hebben voor die transitiefase, maar de inzetbaarheid is voor ons echt van belang, nu en in de toekomst.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

De **voorzitter**: De heer Francken is nog steeds weerhouden in de commissie voor Binnenlandse Zaken. Ik stel voor om nog even te wachten met zijn vragen.

08 **Vraag van Peter Buysrogge aan Ludivine Dedonder (Defensie) over "De maritieme tactische drones" (55033261C)**

08 **Question de Peter Buysrogge à Ludivine Dedonder (Défense) sur "Les drones tactiques maritimes" (55033261C)**

08.01 **Peter Buysrogge** (N-VA): Mevrouw de minister, Defensie maakte in de Strategische Visie de keuze om drones aan te kopen, die zullen opereren vanaf onze fregatten, maar ook een bijdrage kunnen leveren voor de kustpatrouillecapaciteit. De keuze om de MTUAS, Maritime Tactical Unmanned Aerial Systems, aan te schaffen, werd ook behouden in het STAR-plan, waarin afgerond 14 miljoen werd ingeschreven voor de aankoop volgend jaar. Het project sleept al een tijdje aan. Defensie testte vanaf 2018 al diverse systemen, zoals de Schiebel S-100 Camcopter.

Mevrouw de minister, kunt u toelichten hoever het staat met de aankoop van de MTUAS? Wat was de

uitkomst van de diverse systemen die de voorbije jaren getest werden?

Werd er al een keuze gemaakt voor een type of producent waarmee zal worden samengewerkt?

Hoeveel systemen wenst Defensie met die afgerond 14 miljoen aan te schaffen?

Wat zullen de operationele parameters van het toestel zijn? Welke radius heeft het? Wat is de weersgevoeligheid? Welke opdrachten zullen kunnen worden uitgevoerd?

Hoever staat de opleiding van het personeel van de marine om de nieuwe capaciteit te operationaliseren?

08.02 Minister **Ludivine Dedonder**: Mijnheer Buysrogge, het aankoopdossier van de MTUAS in het STAR-plan is in afwachting van de *key user requirements*, die binationaal worden gefinaliseerd door de gebruikers, onder leiding van de Nederlandse marine. Bij tests werden de MTUAS positief ervaren. Dat heeft geleid tot de ontwikkeling van een concept. De keuze van de fabrikant zal na de aanbestedingsprocedure bekendgemaakt worden.

Er wordt gestreefd naar een binationale gemeenschappelijke keuze met een identieke configuratie. Twee systemen zullen worden verworven om aan de operationele behoefte tegemoet te kunnen komen.

De operationele parameters, onder andere operationele radius, weersomstandigheden, taken en opdrachten, maken deel uit van de lopende binationale analyse voor de bepaling van de *key user requirements*.

De opleiding wordt eveneens binationaal bepaald in het kader van de conceptontwikkeling. Er worden synergieën gezocht met de UAV-opleidingen voor de toekomstige MCM-capaciteit.

08.03 **Peter Buysrogge** (N-VA): Mevrouw de minister, ik dank u voor uw antwoord met toelichting over de voortgang in het dossier en juich de radicale binationale benadering van het dossier toe.

Mevrouw de minister, ik hoop dat er verder werk van wordt gemaakt.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

09 **Vraag van Peter Buysrogge aan Ludivine Dedonder (Defensie) over "De vervanging van de Marchetti" (55033263C)**

09 **Question de Peter Buysrogge à Ludivine Dedonder (Défense) sur "Le remplacement de l'avion Marchetti" (55033263C)**

09.01 **Peter Buysrogge** (N-VA): Mevrouw de minister, de Marchetti's zijn ruim 50 jaar in dienst bij Defensie en zijn aan vervanging toe. De Luchtcomponent en DGMR gingen in de afgelopen jaren op zoek naar een opvolger. Daarover heb ik twee jaar geleden al vragen gesteld, toen het Oostenrijkse bedrijf Diamond, dat het DART-550-toestel produceert, met een bezoek van de Belgische delegatie uitpakte. U antwoordde toen kort dat verschillende opties werden onderzocht, gaande van aankoop tot internationale samenwerking en/of uitbesteding. Daarna is het volgens onze informatie vrij stil gebleven rond dit dossier.

Mevrouw de minister, kunt u bevestigen dat wij dit jaar definitief afscheid nemen van de Marchetti of wordt zijn dienst nog verder verlengd?

Wat was de uitkomst van de studie en de prospectie van Defensie? Wat heeft de voorkeur van de Luchtcomponent: een nieuw toestel, samenwerking of uitbesteding?

We vinden niet direct een investeringsbudget terug voor de opvolgcapaciteit. Mogen we daaruit afleiden dat de uitkomst outsourcing van de opdracht of het leasen van toestellen is? Kunt u die keuze verduidelijken? Zo niet, kunt u de aankoop bevestigen? Welke producenten werden er gecontacteerd en welke daarvan zijn nog in de running?

Welk exact tijds kader zult u hanteren voor de vervanging van dat toestel? Wanneer zullen de knopen worden doorgehakt? Wanneer zal het eerste toestel geleverd worden?

09.02 Minister **Ludivine Dedonder**: Mijnheer Buysrogge, zoals u weet, begint elke pilootopleiding met een basisvorming in een relatief eenvoudig vliegtuig. Vandaag is dat de Marchetti, die reeds meer dan 50 jaar in gebruik is en die dus al lang vervangen had moeten worden. Toen ik het departement Defensie heb overgenomen, heb ik met spijt moeten vaststellen dat de vorige regering geen werk heeft gemaakt van de vervanging van de Marchetti en dus van de vorming van onze toekomstige piloten.

Blijkbaar had men alleen aandacht voor de aanschaffing van de vervanger van de F-16 en was er absoluut geen sprake van een coherent opleidingsschema voor onze piloten.

Wat werd er nu beslist? De Marchettivloot zal in gebruik blijven tot Defensie beschikt over een nieuwe en voldoende vormingscapaciteit voor de basisopleiding van piloten. Defensie wil dat realiseren met een langlopend dienstencontract dat de volgende diensten omvat: de terbeschikkingstelling, het beheer, de inwerkingstelling en het onderhoud van een vloot trainingstoestellen, een *ground-based training system*, met vluchtsimulators en andere didactische middelen en het beheer, de inwerkingstelling en het onderhoud van de volledige infrastructuurtechnische logistieke steun die nodig is voor deze capaciteit. Het uiteindelijke doel is het realiseren van een vliegplan van 6.000 uren met de ter beschikking gestelde trainingstoestellen.

De marktprospectiefase werd ondertussen afgerond. De ministerraad heeft op 28 oktober 2022 zijn goedkeuring verleend om de procedure overheidsopdracht op te starten. De uitnodiging tot het indienen van een aanvraag tot deelneming werd eind 2022 gepubliceerd en de selectiefase is lopende. De geselecteerde inschrijvers zullen vervolgens het bestek krijgen om offertes in te dienen. Het tijdschema voor het ter beschikking stellen van deze capaciteit hangt af van de tijdsduur van het proces voor overheidsopdrachten en de productiecapaciteit van de weerhouden inschrijvers.

09.03 **Peter Buysrogge** (N-VA): Mevrouw de minister, eerlijk gezegd vind ik het nogal flauw om te zeggen dat de vorige regering enkel oog had voor de vervanging van de F-16. Dat is feitelijk onjuist. Het was een belangrijk dossier, maar lang niet het enige dat in die periode werd opgestart of waarvan u de vruchten kunt plukken. Als u zich geroepen voelt om die offensieve lijn te kiezen om dit servicecontract, deze vorm van outsourcing, onder te sneeuwen, dan laat ik dat voor uw rekening.

Het is mij niet geheel duidelijk waarom u kiest voor de optie van het servicecontract. Ik ben daar zeker niet principieel tegen, maar anderen zijn dat wel. Ik weet bijvoorbeeld dat de vorige coalitie over een aantal outsourcingopdrachten besliste en dat daarover door de toenmalige PS-oppositie moord en brand werd geschreeuwd. Outsourcing, dat kon niet zijn. Ik verneem nu dat er een servicecontract werd goedgekeurd, maar ik vind het wel vreemd dat dergelijke contracten niet dienen te passeren in de commissie voor Legeeraankopen.

Alleszins is het van belang dat er voor de opvolger van de Marchetti een keuze wordt gemaakt waarmee verder kan worden gewerkt, zodat onze militairen en piloten een degelijke opleiding kunnen krijgen, want dat is toch het belangrijkste.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

10 **Vraag van Peter Buysrogge aan Ludivine Dedonder (Defensie) over "Het SPYDER-systeem" (55033268C)**

10 **Question de Peter Buysrogge à Ludivine Dedonder (Défense) sur "Le système SPYDER" (55033268C)**

10.01 **Peter Buysrogge** (N-VA): Mevrouw de minister, Israëlische systemen zijn erg gegeerd in onze buurlanden die ook op zoek zijn naar luchtverdedigingssystemen in de marge van de Russisch-Oekraïense oorlog. Zo sloot Duitsland een akkoord om de Arrow 3 aan te schaffen en vallen de namen van Israëlische bedrijven bij het bredere European Sky Shield Initiative.

Volgens Israëlische media is een aantal Europese landen in actieve onderhandeling om het Rafael SPYDER-luchtverdedigingssysteem aan te schaffen om korteafstandsraketten te onderscheppen. Zo worden onder andere Bulgarije, Hongarije, Roemenië, Polen en België genoemd. Sommige van die landen zouden experts naar Israël sturen, waar medio 2023 demonstraties gehouden zullen worden voor de geïnteresseerde partners.

Ik heb hierover de volgende vragen, mevrouw de minister.

Kunt u bevestigen dat wij inderdaad interesse hebben getoond voor de SPYDER of andere soortgelijke Israëlische systemen? Zijn daarvoor al onderhandelingen of een prospectie gebeurd? Zo ja, voor welke taken beoogt Defensie SPYDER en welke vergelijkbare systemen onderzoekt zij momenteel nog?

Zullen wij in 2023 een delegatie naar Israël sturen om de demonstraties bij te wonen?

Hoe verhouden deze gesprekken zich tot de Belgische deelname aan het European Sky Shield Initiative om aan onze dringende luchtverdedigingsnoden te voldoen?

Ik kijk uit naar uw antwoord, dat hopelijk verder gaat dan een verwijzing naar het F-16-programma.

10.02 Minister **Ludivine Dedonder**: Op dit ogenblik heeft België geen specifieke interesse getoond in een bepaald systeem. Momenteel zijn er geen gesprekken aan de gang met fabrikanten, noch is er gepland een delegatie naar Israël te sturen. Een deelname aan het European Sky Shield Initiative laat Defensie toe om een globaal overzicht te behouden en verbindt België niet tot de aankoop van een bepaald systeem.

10.03 **Peter Buysrogge** (N-VA): Dat is een heel kort en duidelijk antwoord. Er zijn geen gesprekken en geen contacten. Er is op geen enkele manier enig contact geweest met Israël, zegt u hier. Dat is genoteerd. U zet alles in op het Sky Shield Initiative. We hopen dat dat de nodige vruchten zal afwerpen.

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

11 **Vraag van Peter Buysrogge aan Ludivine Dedonder (Defensie) over "De door 2 militairen gestolen oorlogsmunitie" (55033272C)**

11 **Question de Peter Buysrogge à Ludivine Dedonder (Défense) sur "Le vol de munitions de guerre par deux militaires" (55033272C)**

11.01 **Peter Buysrogge** (N-VA): De media berichten op donderdag 22 december jongstleden over twee militairen die werden opgepakt door de Brusselse politie wegens het bezit van oorlogsmunitie die wellicht gestolen zou zijn van het leger. De twee militairen zouden broers zijn, van wie de ene sergeant en de andere eerste soldaat bij de 15de Wing. De wapens waarmee de twee door omwonenden werden gezien toen ze schoten, waren luchtdrukwapens.

Bij een verdere zoekactie van de politie werden echter meer dan tweehonderd stuks oorlogsmunitie gevonden. In de nasleep van de zaak-Jürgen Conings heeft Defensie een aantal maatregelen getroffen om de systemen sluitend te maken, letterlijk en figuurlijk, om te voorkomen dat er materieel gestolen wordt. Welke munitie betreft het? Uit welk kwartier werd het materieel onttreemd?

De militairen zouden na verhoor vrijgelaten zijn. Worden er nog gerechtelijke stappen tegen hen ondernomen? Is er een onderzoek lopende vanuit Defensie? Werden er al sancties voorgesteld of afgekondigd? Worden er voorzorgsmaatregelen genomen?

Hoe staat u tegenover zulk gedrag binnen Defensie? Afgezien van de potentiële diefstal, neemt Defensie aanstoot aan de feiten, zoals het gebruik van een luchtdrukwapen in het openbaar? Welke gevolgen zult u hieraan verbinden?

Op welke manier is het diefstalpreventiebeleid van Defensie recent nog gewijzigd?

11.02 Minister **Ludivine Dedonder**: Mijnheer Buysrogge, het komt aan het parket toe om details te verschaffen over het lopende gerechtelijk onderzoek. Defensie staat regelmatig in contact met het parket om de vorderingen van het onderzoek op te volgen. De reeds beschikbare gegevens werden overgemaakt aan de bevoegde militaire tuchtoverheden, zodat zij de nodige tuchtprocedures kunnen opstarten.

Defensie neemt aanstoot aan elk feit waarmee een militair de operationele slagkracht van de krijgsmacht negatief beïnvloedt of waarmee hij of zij afbreuk doet aan de waardigheid van het militaire ambt. In functie van de ernst van de feiten en na het overwegen van alle relevante elementen en het doorlopen van de

wettelijk voorziene tuchtprocedures, zal er een passend gevolg worden gekoppeld aan dergelijke feiten. Het gaat hierbij over inbreuken gepleegd door individuele leden van Defensie tegen de reeds lang bestaande en gekende regels voor het gebruik van wapens en munitie. Deze regels worden jaarlijks herhaald, zoals voorgeschreven in het trainingsprogramma, evenals voor elke schietbeurt.

De defensiestaf heeft een actieplan opgesteld om de veiligheidscultuur te verbeteren met betrekking tot de inzet van lichte wapens en munitie.

11.03 Peter Buysrogge (N-VA): Mevrouw de minister, bedankt voor uw antwoord. Alleszins moet iedereen bezorgd zijn over zulke feiten. Niet alleen betekenen ze een rechtstreeks gevaar voor onze samenleving, ze stellen bovendien Defensie als geheel in een slecht daglicht en dat moeten wij echt wel vermijden.

Defensie neemt maatregelen om dergelijke diefstallen te voorkomen. Maar we moeten er allemaal op toezien dat die diefstallen niet plaatsvinden, vanuit het oogpunt van onze veiligheid en van het imago van Defensie. Als er dus bijkomende initiatieven nodig zijn, mevrouw de minister, dring ik erop aan om die te nemen.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

De **voorzitter**: De heer Francken zit nog steeds vast in de commissie voor Binnenlandse Zaken. Zijn vragen nrs. 55033258C, 55033259C, 55033264C, 55033265C, 55033267C en 55033269C worden uitgesteld naar een volgende vergadering.

*De openbare commissievergadering wordt gesloten om 11.40 uur.
La réunion publique de commission est levée à 11 h 40.*